

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Martia, Joia și Sambata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefranse se primesc. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Museul etnografic.

Sibiu, 7 Decembre n.

Comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” a deschis colectă pentru acoperirea trebuințelor cu zidirea și cu arangiarea museului etnografic.

În vecinătatea școlii civile de fete a Asociațiunii se ridică un nou palat, în care se va adăposti museul etnografic și se vor instala bibliotecile Asociațiunii.

Din filerii ce se vor aduna de la poporul român se va zidi palat mușelor.

Odinioră zidurile cetății Sibiu erau granița până unde putea străbate elementul român.

Prin legile țerii era satorit, că poporul român, rusticul, după cum zice textul legii, nu putea avea nimica de cât îndreptățirea de a lucra pentru alții.

Prin legile țerei poporul era legat de glie, era deci și în robie, legat de un loc, de stăpânul, pe-al cărui loc i-a fost dat să vadă lumina zilei.

Și așa a trăit poporul nostru vécuri de-a rândul, legat pământului, slugă altora, nimica având, de cât îndreptățirea de a munci, de a robi altora, așteptând zile mai bune.

Între zidurile cetății Sibiu poporul român ortodox a ridicat o biserică pompasă, o catedrală, în care se se închine lui Dumnezeu.

Ea s'a ridicat din banii adunați de la popor, din filerii văduvei din Evangelie.

În timpurile trecute poporul român era tractat ca sectă.

Legile vécului trecut dispun, că cei de secta românescă sau grecescă sunt tolerați numai pe un timp órecare, cât timp va plăcea celor mai tari și mai mari.

Și dacă este ceva mângăiere în acea stare umilită, aceea e, că eram toți Români din Ardél în acea sectă,

colectivitatea Românilor era atunci în acea sectă a Românilor, căci pe atunci încă nu eram desbinați în două tabere.

Eram ce e drept sectă în ochii legistatorilor calvini, dar' eram de secta Românilor.

Între zidurile cetății Sibiuului în vécul al 18-lea a succes Românilor și Grecilor neguțători, ca sub firmă grecescă se ridică o bisericuță, aceea însă nu era volnică să aibă nici turn, nici clopote, nici tócă, ci modestă trebuia să stea în fundul unei curți, ca nimenia să nu o vadă, de cât numai bunul Dumnezeu, care vede și preste coperișele caselor săsești.

Cu ziduri de pétră, cu porți de fier erau întărite orașele elementului privilegiat, și în jurul zidurilor erau ridicate déluri mari și late.

Umiliți am fost ca națiune, umiliți am fost ca biserică, însă în acea stare umilită bunul Dumnezeu ni-a dat tãrie, bunul Dumnezeu ni-a ținut vieța.

Și noi ni-am conservat limba, deși mai târziu desbinați, ni-am conservat legea, ni-am conservat datinile străbune, ni-am conservat firea noastră, și azi suntem ceea-ce am fost, Români și ortodocși.

În smerenia noastră am strigat cătră Domnul puterilor, și el ne-a auđit pe noi, și din tóte necazurile ne-a mântuit.

Zidurile cetății s'au deschis și Românilor, délurile din jurul lor se surpă și se împărștie în tóte direcțiunile lumii, și Români, odinioră sclavii popórelor privilegiate, ortodocși, odinioră declarați de sectă românescă, azi au ajuns a fi ei domnii sorței lor, au ajuns a dispune ei de sórtele lor.

Și lucrul cel mai bun de care s'au apucat a fost: ridicarea unei biserici spre marirea lui Dumnezeu, ridicarea unei școle, în care să fie crescute fiitórele mame române, ridicarea unui palat, în care să se adăpostescă musele, în care să adunăm lucrurile cari vorbesc de trecutul nostru, lucrurile cari

să vestescă generațiunilor viitóre hãrnicia noastră.

Comitetul central al Asociațiunii face apel la publicul român pentru ofrande benevole în scopul de a ridica acel palat și a-l înzestra cu cele necesare.

Fie sigur comitetul Asociațiunii, că glasul lui nu va fi al celui ce strigă în pustie.

Una dintré virtuțile poporului român a fost și este încă dãrnicia.

Și când se va spune poporului român, că cel-ce dă bisericei, acela dă lui Dumnezeu; că cel-ce dă pentru museul etnografic, contribuie pentru înălțarea nimbului națiunii noastre, pentru binele nostru, pentru înflorirea némului nostru, pentru fala Românilor; când se vor spune acestea poporului român, atunci fie-care va contribui cu obolul seu, ca văduva din Evangelie.

Cultura noastră este simbolul unității noastre naționale și pentru acest simbol de unitate cu inimă dragă dăm prinose pe altariul națiunii.

Apelul e următorul:

Nr. 971—1903.

Apel

cãtră publicul român.

Adunarea generală a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la anul 1897 în Mediaș, a hotărît înființarea unui Museu istoric și etnografic al Românilor din Ungaria și Transilvania, și publicul român apretând după merit însemnătatea acestei instituțiuni, a întimplat inițiativa Asociațiunii cu cea mai mare însuflețire.

Tóte pëturile societății românești s'au arătat pëtrunse de convingerea, că prin înființarea așezământului proiectat de Asociațiune, generațiunea de astăzi își împlinește o sfântă datorință față cu acele figuri mărete, căror avem să le mulțămim renașterea elementului nostru, și că s'ar face vinovată de ocara posterității, dacă nu i-ar transmite neștirbită moștenirea națională ce a găsit.

Acestei convingeri și însuflețiri poporului nostru pentru idealurile sale naționale,

este a se mulțămii, că Asociațiunea deja astăzi după abia 5—6 ani de la memorabila hotărîre din Mediaș, s'a și putut apuca de realizarea Museului nostru național.

Prin contribuiriile fundatorilor și altor donatori, prin loterie arangiată în acest scop, și în deosebi prin splendida donațiune de 24.000 coróne, cu cari Illustrii bărbați dl Alexandru de Mocsony, presidentul Asociațiunii, și dl Zeno Mocsony de Foen, au inaugurat o nouă serie de contribuii, fondul Museului a crescut la respectabila sumă de aprópe 100.000 cor., și astfel Asociațiunea — după ce s'a îngrijit cu tóta precauțiunea de un plan cât se póte mai corespunđător, — a putut începe ridicarea falnicului palat, care va avé să adăpostească clenodiile trecutului, produsele muncii și momentele caracteristice ale vieții naționale a poporului român din țeră, și are speranța că îl va puté preda destinațiunii sale încă în decursul anului 1904.

Deóre-ce însă această Casă națională, acest falnic monument cultural trebuie creat — deși cu tóta modestia ce caracterizează elementul nostru, dar' totuși în condițiuni demne de importanța unui popor de 3 milioane și corespunđătoare scopului urmărit, — fondurile adunate până astăzi nu acopér încă tóte spesele zidirii, și fără aceea instalațiunile interne ale așezământului proiectat încă vor reclama sume considerabile.

Din această cauză comitetul central al Asociațiunii se vede îndemnat a adresa un nou și călduros apel cătră publicul român, invitând pe toți câți se interesează de progresul cultural al poporului nostru, ca prin marimóse contribuiri la fondul Casei naționale, să pună Asociațiunea în posibilitate de a termina acest important așezământ național în timp apropiat și în condițiuni pe deplin mulțamitóre.

Din ședința Comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 29 Octobree 1903.

Iosif St. Șuluju m. p.

Dr. Cornel Diaconovich m. p.

În legătură cu acestea publicăm contribuiriile făcute în acest scop din partea membrilor comitetului central al „Asociațiunii”:

FOIȘORĂ

Șovinismul confesional în istoriografia românescă-ardelénă

— Studiu critic. —
(Urmare).

Dacă din punct de vedere național e păgubitoare această deprindere, sub raportul științific e direct condamnabilă încercarea de a esplica trecutul după tendințe unilaterale, preconcepte. Nu numai fiind că prin asemenea procedură micile miserii ale vieții și preocupățiile actuale sunt puse drept prismă, prin care reflectându-se razele vieții noastre din trecut, face, ca să ne apară aceea într'o lumină falsă, — ci și fiind-că adevératul scop al cercetărilor istorice: stabilirea adevérului pur și nealterat nu permite nici de cum astfel de abateri și divagații șoviniste, cari în loc de a-ți lămuri o întempleră din trecut, o întunecă și mai mult, coborîndu o din înălțimea unei sfere senine, din puritatea sferei de știință, în atmosfera nădușitoare a micilor patimi de azi. Se infectează prin această altarul științei, care ar trebui să rămână intact în splendoră lui virginală; de el să se apropie cultivătorii științei, deci și ispititorii trecutului,

numai în haina curată, sacerdotală, a celor desbrăcați de patimile urite, cari se pot înțelege și ierta la ómeni de rînd, dar' căror omul ce se înalță preste mulțime trebuie să le știe pune frâu.

Așa ar fi să fie!

Însă mai ales între istorici e fórté greu să afli pe acela, care ar fi putut împlini această cerință — mai mult teoretică. Pentru-că, fiind și ei ómeni aparținători unui stat, unei națiuni, confesiuni ori unui partid, nu și pot emancipa cu totul judecata de actualitatea locală sau temporală, în care trăesc. Li preocupă și pe ei elementul pasional și în tratarea evenimentelor din trecut — voidn a le pune pe acestea în slujba unor anume scopuri — devin părtinitori sau contra.

Acesta este cazul și cu istoriografi nostri ardeleni, dintré cari pe unii șovinismul național, ear' pe alții șovinismul confesional i-a îndemnat de multe ori la denaturarea adevérului istoric. Așa că dacă ar fi să i grupăm din acest punct de vedere, ar trebui să i așezăm pe toți în două categorii.

* * *

În cea dintâi am pune școlă marilor istoriografi ardeleni de la sfârșitul secolului XVIII, pe care o formeză exclusiv strălucita trinitate a redeșteptării noastre naționale: Klein-

Șincai-Maior. Istoriografia lor a fost o operă purcășă din însuflețire, pentru ca să producă însuflețire! Ei cercară să construiască un trecut de mărime și de glorie, ca punându-l pe acela față 'n față cu timpurile de umilință, în cari li-se străcurase și truditul lor traiu: să vadă Români din ce viță strălucită sunt prășiți și prin cunoștința nobilei lor obârșii să-și câștige, dacă nu alta, cel puțin: speranță pentru un vitoriu mai frumos. Și fiind-că din partea celor mai mulți savanți li-se contesta această origine mărită, istoriografia lor trebuie în mod inevitabil să aibă pe lângă cel practic încă și un scop științific, acela: de a convinge lumea cărturarilor străini despre veritatea scrisului lor, de a arăta, că pe întregă întinderea acestui pãmânt, ce se zice azi Ardeal, de pe timpurile împératului Traian și până în zilele noastre neîntrerupt au bătătorit acești strănepoți ai glorioșilor Romani. Dar' spre a dovedi aceasta, se cereau argumente istorice. Pe cuvânt nu voiau să i credă. Astfel lipsa de dovești seriose ei cercă să o înlocuiescă prin fel de fel de combinații și raționamente, prin deducțiuni, dar' mai ales prin scornirea de etimologii — care de care mai imposibilă. Însuflețirea lor, șovinismul lor național perde din vedere măsura rigidă a judecății științifice, și pentru a dovedi o țeră preconceptă, nu se sfiesc a merge de

multe-ori prea departe în ipotezele lor în drășnețe, pe cari ei nici nu le prezentau ca ipoteze, ci ca adevéruri sfinte, căci se siliau să arete cu ori-ce chip, că „mult iaste a fi nãscut Român”.¹⁾ De aceea caută Șincai un metropolit român, ca luând parte la sinodul din Nicea (325); tot acest șovinism național îl face pe Maior să dovedescă prin tot felul de deducțiuni și etimologisări fantastice, că tóte popórele și toți voivodii, pe cari îi amintesc isvórele pe acest teritoriu în rēstimpul de la 274—896, nu au putut fi, de cât Români. Așa Cumanii de signr au fost Români, numai cât se întempleră des, ca scriitorii să schimbe litera K cu R; Cazarii sau Cozarii earăși au fost de bună séma tot Români, fiind că erau aduși dintr'un oraș al Calabriei din Cosa și deci sau numit la început Cosani. Dar' fiind-că, conform unei legi fonetice, n între două vocale s'a rotacisat, așa s'a întemplat, de Anonymus fi aminteste pe Cosari ca nefiind Români, pe când chiar și ducele lor Mên-Marót era Român, derivându-i se numele tot din latinescul: Marius Minor sau Mariotus. Tot Român a fost și Glad amintit în Banat ca duce al Bulgarilor (dar' etimologia

¹⁾ Sam. Klein în anexa Cãlindorului Buda a. 1806

a) membrii ordinari:

1. Iosif Sterca Șuluțu, consilier de tribunal în pens., vicepresident al Asociațiunii Cor. 200
(A mai dăruit 200 exemplare din partea VI-a „Memoriul” său, ce se vinde la Krafft în Sibiu cu Cor. 250.)
2. Parteniu Cosma, dir. de bancă în Sibiu „ 200
3. Ioan F. Negruțiu, profesor în Blaj „ 200
4. Dr. Cornel Diaconovich, prim-secretarul „Asociațiunii” „ 100
5. Nicolae Ivan, asesor consist., Sibiu „ 50
6. Dr. Atanasiu Marienescu, jude de tablă f. p., Sibiu „ 50
7. Ioan Papiu, ppresbiter, Sibiu „ 50
8. Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit „ 100
9. Dr. Eusebiu R. Roșca, dir. semin. „ 100
10. Dr. Octavian Rusu, avocat „ 200
11. Nicolae Togan, protopop „ 40

b) membrii suplenți:

12. Dr. Ilie Beu, medic „ 100
13. Dr. Vasilie Bologa, dir. școl. „ 50
14. Arseniu Bunea, secret. comit. grăniț. „ 30
15. Dr. Miron E. Cristea, asesor consistorial „ 50
16. Dr. Liviu Lemény, avocat, Sibiu „ 50

Sistarea obstrucției. În conferința de Vineri seara partidul kossuthist a hotărât sistarea obstrucției. Acesta e acum evenimentul zilei.

Acestă hotărâre a interpretat-o în ședința de Sâmbătă a dietei Kossuth, căruia a răspuns imediat ministrul-president Tisza, acceptând „condițiile” păcii. Ședința de azi deci se ține sub egida păcii, pe care cei vro câțiva războinici din partidul popular și mica fracțiune ugronistă nu mult o vor putea conturba.

De la conferințele preoțești.

(Conferința din tractul Solnoc).

— 4 Novembre, 1903.

În anul acesta conferința preoțească din tractul Solnocului s'a ținut în parochia Rogoz Joi la 30 Oct. v. sub conducerea protopresbiterului tractual Samuil Cupșa.

Dimineața de la 8—10 ore s'a oficiat serviciul divin prin protopresbiterul tractual asistat de parochul local Ioan Herman și Alexandru Perhaița din Libotin, ear' ceilalți preoți câți au fost prezenți au cântat în cor cântările liturgice. După liturgie s'a oficiat slujba părăsării pentru odihna sufletelor reșoșilor arhieriei Andrei și Miron și marilor binefăcători Gozdu și Andronic, după care preotul Alexandru Perhaița a ținut

acestui nume o avem paremi-se numai de la Treboniu Laurian, care a descoperit în Glad pe un neaș roman, pe Claudius; o găsim și la Papiu Ilarian, însă cu ore care rezervă. (Ist. rom. din Dacia superioară v. I. p. 8. Gladiu-Claudiu?)

Acestă nesăbuită pornire de a etimologisa își ajunge la Maior culmea, când la pagina 189 a *Istoriei sale pentru începutul Românilor în Dacia* (ed. 3. 1883) scrie: „Ba puțin de vom socoti, numele acele ale Patinacilor, cari le scrie Constantin Porfirogenitul grecește, vom afla că nu de airea sunt isvorite fără din limba română. Așa Ματθάν însemnă: *mai țin*; Κοιελ = *cu el*; Κοιροκουάν = *Cur protannis*; Παρόν = *i pavo*, alt-mintrea pe unele locuri *păum* și astăzi la Români însemnă *Pavel*; Καίδου = *du-mi caii*”, etc. etc. Avem a face aici cu o direcție absolut greșită, cum a fost de altfel și în istoriografia magiară tot pe același timp direcția reprezentată prin *Stefan Horváth*, care asemenea începând de la Pelasgi voia să dovedească de arăndul despre tute popoare cari au avut un rol cultural în trecut, că au trebuit să fie de viață ungușca. Și prin ce dovești? Tot prin etimologii de asemenea natură, prin cari cerca să arete, că Cartaginea e cuvânt ungurese (kard + hágo = Karthago), Nabokodonosor (= Ne bolondozék az ur); și alte mirozenii.

o predică despre „pace și iubire”. În urmă s'a oficiat invocarea duhului sfânt.

Terminate toate acestea, protopresbiterul a vizitat arhivul parochial în prezența preoților, aflându-se toate în ordine. Ear' după dejunul luat la masa parochului local, preoții în frunte cu șeful tractual s'au întrunit în sala de învățământ a noului edificiu școlar, — observ că, abstrăgând de la locuința învățătorului, care nu e tocmai destul de comodă, edificiul școlar în genere după-ce va fi și padimentată sala de învățământ, numai spre lauda Rogozenilor va servi, căci pe lângă toate greutățile puse conducătorilor acestei parochii au reușit să edifice o așa școlă.

La 11 ore a. m. protopresbiterul tractual prin o cuvântare bine întocmită și reînprospetând cuprinsul ordinului Consistorial din 4/III a. c. nr. 2142 Bis. declară conferința deschisă.

Imediat după deschidere se constituie biroul astfel: notari Ioan Perhaița (Dobric) și Nicolae German (Rohis), bărbați de încredere la autenticarea protocolului preoții Ioan Herman și Alexandru Perhaița.

La apelul nominal se constată că sunt prezenți 12 preoți, absenți 3, dintr' cari 1 cu scusă, ear' 2 fără scusă.

Premise acestea, s'a încins discuție asupra oficiului serviciului divin și asupra predicii ținută de pr. Al. Perhaița, la care iau parte: protopresbiterul tractual și preoții Nicolae German și Ioan Perhaița. Pe lângă puținele observări făcute de ei conferința constată: Serviciul divin s'a oficiat corect, ear' predica a fost succedată.

Protopresbiterul prezintă cerculariul consistorial din 4 Martie 1903 nr. 2142 Bis., din care se rezolvă următoarele puncte:

Conform punctului 9 se cetește: „Un plan cronologic, care cuprinde toate obligațiile oficiale ale unui paroch în decursul unui an, cum și timpul pentru îndeplinirea lor”, pregătit de pr. Ioan Perhaița din Dobric. Într'acestea protopresbiterul prezintă conferinței, pentru fie-care parochie câte un exemplar tipărit, din acest plan, deci conferința examinează ambe aceste planuri, atât al preot. I. Perhaița cât și cel tipărit, constatând următoarele:

Conferința primește „Planul tipărit” după-ce s'a cores conform stărilor faptice din acest protopresbiterat.

Referitor la petul 8, preotul Gavril Nodiș cetește tema: „Cari sunt scaderile cele mai înrădăcinate în popor și cu ce mijloce s'ar pute lucra mai cu efect la delăturarea lor?” După mai multe observări conferința află următoarele scaderi ca mai înrădăcinate într' fiii acestui tract: indiferentismul religios, nerespectarea sărbătorilor, în unele părți luxul, multe procese, injurături, lipsa de școlă și învățători, și beția, și se decide, ca pentru delăturarea acestor rele, până la proxima conferință să se încerce fie-care preot a afla: cari ar fi mijlocele potrivite pentru delăturare, și folosindu-le în parochia sa, despre succesul obținut să

Dar' dacă din punct de vedere științific e condamnabilă această direcție, întru cât a împedat și întârziat lămurirea adevărului istoric; pentru deșteptarea și întărirea conștiinței naționale, pentru unirea tuturor într'un gând comun — ea s'a dovedit foarte priincioasă. Prin cuvântul lor de vrajă, ce le deschidea orizonturi și lumi noue, acești *istoriografi romantici* au dat naștere unui sentiment de mândrie națională, pe mulți i-au scuturat din amorțelă; i-au învățat a nădăjdui și a crede într'un timp al făgăduinței, când mărirea și gloria strămoșască earăși va re'nvia și va fi *virtus Romana rediviva*.

Acosta e prima categorie a istoriografilor nostri ardeleni. Prima nu numai în ordine cronologică, ci și sub raportul importanței istorice, dar' mai ales sub acela al efectului ce l'a produs.

* * *

Au urmat după dnșii alții, cari n'au mai avut destul curaj pentru a întreprinde cercetarea și reconstruirea unui trecut prea îndepărtat, despre care informația îndestulătoare lipsia cu desăvârșire. Acești istoriografi mai sfoși s'au mărginit apoi a trata istoria noastră de *patimi mai recente*, a ridica vëlul de pe niște timpuri, cari abia începuseră a se da uitării. Acî li-s'imbă un teren mai solid și pôte li-s'ar fi dat prilej de un avânt mai critic al

facă raport conferinței viitoare, ca astfel a ceea să pôte fi aplicate și în altă parochie, unde ar fi tot aceleași scaderi.

Presidentul prezintă apelul conferinței învățătoresci din tractul „Sebeșului” referitoriu la înființarea unui fond de ajutorare pentru preoți și învățători, asupra căruia conferința de astă-dată nu s'a declarat.

Terminate acestea, se hotărăște ținerea conferinței proxime în *Ineu*, la 1 Iulie 1904 având să țină predică parochul Ioan Herman din Rogoz, parochul Petru Man din Boereni să tracteze tema: „Combaterea injurărilor”, ear' parochul Atanasie Cădea din Peteritea tema: „Combaterea concubinătății”.

Era pe la 4 ore p. m. când s'au terminat lucrările oficiale ale conferinței, când am fost invitați la masă la parochul local.

Câmp de luptă, teren de exercițiu, sunt aceste conferințe pentru tot preotul dornic de muncă și de înaintare, pētruna de sōrtea și viitoriul fiilor sei sufletești și prin aceea de a sa proprie. Și că așa e, dovadă ne sunt frumosele idei ce rēsar din tōte părțile arhierice, întocmai ca primăvara floricelele pe câmpia reînviată din amorțelă ierni prin caldele raze ale sōrelui; dovadă ne sunt multele operate, în cari se descriu scaderile ce rod la esistența noastră, și dovadă ne sunt mijlocele și căile ce ni-se recomandă pentru sanarea lor, și cine le-a scos tōte acestea la ivelă, de cât numai și rumai conferințele preoțești? și care a fost acel harnic sēmēnător, care așa de alēsă și curată sēmēnță a sădit în inimile celor interesați de biserica cea vie a Mânt. Christos, de cât supremul cap al bisericei noastre, Esc. Sa I. P. S. Domn arhieriscop și metropolit Ioan?!

Pētrunși de această iubire părintească, de care ne-a învrednicit a ne mângăia în greul vieții, și ne-a făcut să sperăm ajutor contra ateurilor inimice prin consfătuirea frățescă în conferințe, să ne facem deci vrednici de acosta folositoare instituțiune, interesându-ne de datorințele impuse de dnșia, respectând întru tōte conclusele luate și ajungând astfel înaltul scop ce urmărește.

ng.

Corespondențe.

Sfințirea bisericeii din Velț.

— 25 Novembre 1903

Nu am cuvinte, ca să pot descrie mângăerea și mândria sufletescă, de care erau pline inimile poporului din comuna parochială *Velț*, în ziua mult așteptată a sfinților arhangeli Mihail și Gavril, ziua destinată a li-se sfinți bisericeia lor nou edificată.

Cei cari cunosc numărul cel mic al credincioșilor nostri din parochia *Velț*, nu s'au așteptat, ca din modesta lor bisericea de lemn vânturată de vijeliile alor 2 secolî trecuți, din resturile ei să rēsară o așa mândră și dragălașă bisericeă.

Nicāiri nu este o dovadă mai eclatantă de cât aici, cât pot face puterile unite și o

conducere înțeleptă. Locul pe care e situată această bisericeă încă contribuie mult la scōtarea ei la ivelă, căci nime nu pôte intra și eși din comună să nu-i atragă atențiunea și să nu zică: uite ce bisericea frumōsă și-au făcut Velțenii.

Drept aceea, mai întâiu Ție Dzeule al părinților nostri, mānei Tale celei puternice și brațului Țeu prea înalt are să-ți mulțămescă acest popor ortodox, căci Tu ai rēșădit în inima lui virtutea părinților de a-și iubi legea și limba mai mult de cât vieța. Tu, Dōmne, ai vērșat în inima lui ȧria în credința strămoșilor și însuflețirea din care în timp de 3 luni de zile a rēșărit, ca din pāmēnt, dragălașa bisericea, care, după pārererea esptului colaudator, valorōză la suma de 6000 corōne.

Laudă se cuvine acestui mic popor, care în număr abia de 35 familii, și care pe lângă jertfa în bani și material, solviți aproape fără șovăire, avēnd să presteze lucrul cu carul, au alergat ziua și nōptea în restimpul edificării.

Nu mai puțină laudă merită și vrednicul preot Ioan Marian, care pe lângă alte nenumerate jertfe a contribuit la edificarea bisericeii cu frumōsa sumă de 200 corōne.

Apoi cine se va mira, că cu așa mare dor a așteptat acest popor ziua de 8 Novembre, ziua sfințirii noului lor Sion!

Sosind mult așteptata zi, dimineața la 8 ore spre marea bucurie a poporului sosește dl protopop tractual Romul Mircea, care ca mandatar al Escelenței Sale Înaltpreasfințitului nostru arhieriscop și metropolit Ioan, avea să îndeplinească actul sfințirii și pe care mulțimea adunată din întrēga împrejurime, fără deosebire de naționalitate, l'a întâmpinat cu multă dragoste.

Imediat după sosire, domnul mandatar, însoțit de preotul Vasilie Isailă paroch în Biertan, Dionisie Chendi, paroch în Șaroș, Ioan Fedorean, paroch în Moșna, Dionisie Filimon, paroch în Dârlos, Ioan Marian parochul local, de dd. învățători din Dârlos, plēcă la bisericeă urmați de mulțime. Aci părintele protopop și preoții amintiți se îmbracă în sfințele odōrē și în mijlocul bisericeii se vērșează sfințirea apei, apoi stropesc cu apă sfințită interiorul bisericeii, se cāntă utrenia și se celebrēză sfânta liturgie cu deplina evlavie. Se vērșite acestea domnul mandatar pășește în fața altariului și rostește o frumōsă, mădușă și destul de lungă cuvântare; în decursul căreia împărtășește poporului bucuria și binecuvēntarea capului nostru bisericesc. Apoi pășește părintele local Ioan Marian, care sub mārēța impresie a momentului și în fața unui public adunat din tōte comunele din jur, pe cari abia îi încăpea bisericea, cu cuvinte alese și calde, cari pe mulți i-a pētruns până la lacrimi, mulțămesc întâiu lui Dzeu, Preavener. Consistoriu și a poporului și tuturor binefăcătorilor; cu ajutoriul căroră s'a zidit bisericea din Velț, pe care Sașii conlocuitori o numesc podōba comunei. Mulțămesc antreprenorului Iosif

Acestă idee o desvōltă mai departe Hurmuzachi, care a scris istoria acestei întâmplări, fără a fi fost influențat de neajunsurile noastre confesionale. Iată cum ne prezintă el urmările unirii: „Die obzwar theilweise durchgeföhrt Union spaltete nämlich die romanische Nation kirchlich in zwei feindliche oder mindestens entfremdete Lager, trieb sie im Bezug auf Kirchen und Schulwesen nach zwei entgegengesetzten Richtungen auseinander, schwächte ihr geschichtliches Bewusstsein, das kirchlich in der grossen Mehrzahl auch politisch seit jeher im Morgenlande wurzelt, drängte sie mit dem einen Fusse nach Rom, während der andere nach Konstantinopel ausholte, brachte einen inneren Widerspruch in ihr Wesen, Denken und Föhlen, schwächte ihren organischen, genetischen und politischen Zusammenhang, minderte merklich ihr politisches Gewicht, erhielt rege die Hoffnung der Propaganda auf Überwältigung des romanischen Ganzen, minderte die Sympathien der Stammgenossen in den Fürstenthümern und riess einen gleich tiefen als unheilbaren Zwiespalt in ein Volk, das nur durch allseitige Einigkeit und Kräftevereinigung sich des schweren Druckes, welchen die drei recipirten Nationen ihm aufbündeten, hätte entledigen können* . . .”

*) Baron End. Hurmuzachi: Fragmente zur Geschichte der Rumänen, vol. II, p. 222.

Neagoe, care a dovedit multă sirguință și abnegațiune la edificarea acestei biserici.

După acestea iese preoțimea urmată de totă mulțimea și în sunetul armonios al clopotelor încunjură biserica de 3 ori, stropindu-o cu apă sfințită, cetesc 3 evanghelii. Întră eară în biserică și părintele protopop stropeste întreg poporul. După serviciul divin părintele protopop cu preoțimea fungentă și totă inteligența prezentă s'a întrunit la masă în casele preotului local; primul toast l'a rostit domnul mandatar Romul Mircea, pentru sănătatea Esc. Sale Inaltpreasfințitului nostru arhiepiscop și metropolit Ioan, care a fost urmat de un „trăescă!“ general. S'a mai toastat apoi pentru drotopopul, pentru parochul local, pentru popor, etc.

Raportorul.

Sfințirea bisericii din Renghet.

17 Novembre v. 1903.

Onorată Redacțiune! Sfințirea bisericii noastre din Renghet s'a fă ut Duminecă în 16 Novembre prin dl. protopresbiter Vasile Domșa din Orăștie, însoțit de dnii preoți Alimpu Oprea din Săcărămb, Simion Filimonescu din Renghet, Octavian Săbău din Bozeș, Iosif Bogdan din Mada, Irime Necșa din Cigmeu și Dumitru Ivașcu din Mermezeu-Văleni.

Ziua acăsta a fost pentru noi cei din Renghet o zi frumoasă și rară într'ă sărbători.

De dimineață veni peste comuna noastră o plöie de fulgi de nea de credeam că n'o să putem merge nici la biserică, pentru-că aici casele ömenilor se află respirate pe multe cotituri și dealuri; dar' în curând a încetat vijelia și s'a făcut vreme bună și liniștită.

Pe la 9 ore a. m. era frumoasă priveliște șmprejurul comunei și prin însași comuna, vëzënd cum se adunau credincioșii din satele din prejur și din crânguri cătră biserica cea nouă, unde tragerea clopotelor și bubuitul treascurilor vesteau că azi e zi de sărbătoare și se sfințește biserica, și că la acăstă sărbătoare a sosit și dl. protopresbiter ca trimisul Inaltpreasfințitului nostru Arhiepiscop încunjurat de preoții amintiți.

Frumoasă și spațioasă biserică era plină de popor credincios, când după terminarea serviciilor de dimineață pe la 10 ore s'a început însuși actul măreț al sfințirii împreunat cu încunjurarea bisericii, stropirea ei cu apă sfințită, îngenuncherea și rostirea rugăciunii prescrișă și urmarea celebrării pompoase a sf. liturgii. La fine dl. protopresbiter rostește o cuvântare, în care arată credincioșilor însemnătatea bisericii și cum poporul din Renghet pricepënd acăstă însemnătate și-a ridicat lui și urmașilor lui o astfel de biserică sau casa de rugăciune, și de jertfe. Mulțamește tuturor celor ce au contribuit la acăstă frumoasă zidire, rugând pe Dzeu să le răsplătescă în darul său cel bogat, și împărțește tuturor și binecuvântarea Inaltpreasfințitului arhiepiscop și metropolit. În fine îndemnă poporul la păzirea poruncilor Dumnezești, la cumpăt în viață, înfrânarea poftelor rele, cum e beția, luxul, facerea datori lor fără rost, ura, pisma, vrajbă; și la cercetarea sf. bisericii, rugând pe Dzeu să le fie scutitor și apărător în veci!

Au urmat apoi rugăciunile pentru maslu și la fine ungerea cu mir și stropirea cu apă sfințită.

Frumoșe și înălțătoare au fost rugăciunile de la aceste slujbe, dar' ele au fost așa de frumoșe și pentru-că dl. paroch Alimpu Oprea, însoțit de bravul său învățător Ioan Jula și de corul condus de dînsul, au contribuit la ridicarea frumșei serviciilor divine, și pentru acăstă bună idee și faptă că dl. n'au pregetat a veni cale de 2 ore la acăstă sărbătoare, ca să deie pildă și altor comune la înființarea de coruri bisericesti, sunt vrednici de totă lauda și recunoștința publicului!

Dl. protopresbiter, la masa dată în școlă de parochul local Simion Filimonescu, după tóstele ridicate pentru cei puși în stăpânirile mai înalte pământesti, apoi pentru toți cei cari au contribuit la ridicarea festivității, a adus laudă meritată bravilor coriști și conducătorilor lor din Săcărămb. A mai toastat și dl. Alimpu Oprea pentru preaon. domn protopresbiter, Octavian Săbău pentru dl. Oprea, Simion Filimonescu pentru óspeții săi scumpi, exprimându-și deplina mulțămire că i-a ajutat Dzeu, a termina biserica rămasă începută de fericitul său tată, fost preot în Renghet, îndatorându-și pe dînsul a o termina.

Parochul din Mada, dl. Iosif Bogdan, încă s'a prezentat însoțit de peste 40 de coriști, cari au ascultat cântările cântate de corul din Săcărămb.

Poporului i-s'au împărțit colaci și mâncare după obiceiul local, așa că toți au fost mulțămiți și mângăiați în acăstă zi frumoasă de sărbătoare.

Vë scriu aceste, Onor. Redacțiune, cu rugarea să le publicati și în prețuita Dvóstră fôie, pentru-ca să fie de îndemn și altor comune mai vrednice de cât a noastră la ridicarea de biserici și la aranjarea de festivități înălțătoare cum a fost pentru noi ziua de Duminecă.

Rengheteanul.

NOUȚĂȚI

Personal. Escelenția Sa Inaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Metropolit al nostru Ioan cu trenul de azidimință a plecat la Budapesta.

Pentru catedrală s'a colectat în comuna Mohu (protopresbiteratul Sibiiului) suma de 106 cor. 66 fil. Cu bun exemplu a premers veteranul paroch Ioan Slăvescu, care afară de ofertul de 120 cor. înscris în lista preoțimei tractuale, a mai dat 10 cor. Dintră parochieni au dăruit câte 10 cor. Victor Caraban, notariu comunal; Simeon Iancu, notariu pensionat și Simeon Piso, arăndaș de móră; Ioan Bucșa sen. 3 cor.; Ioan Bucșa jun., Mihaiu Bucșa, Nicolae Slav, Ilie Pisoniu, Nicolae Iancu, Ioan Prie și Ana Bucșa, câte 1 cor.

De la „Asociațiune“. Joi (3 Dec. n.) comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ ținënd obicinuita ședință săptămânală a rezolvit următoarele obiecte:

1. Asociațiunea apröbă contractul cu frații Jöndrea pentru ducerea delului dintră Joldis și proprietatea Asociațiunii, Comitatului și Spaarkassei. Costul întreg face 8880 cor., din cari Asociațiunea va plăti partea liniei sale. Cealaltă parte va plăti-o proprietariul vecin „Spaarkassa“. După terminarea lucrărilor se face dealungul paroului drum; ear' parcul se reconstruește cu 1203 cor. 50 fil. Grădina școlii de fete se va ridica cu circa un metru. Canalul se betonéză. — Spre pare se face grilagiul înalt cu pörta.

2. Dl. Dr. Nicolae Vecerdece se inserie membru fondator la casa națională cu 2000 coröne.

3. Membrii comitetului au oferit pentru același scop 1620 cor.

4. Din suma de 2000 cor. pentru ajutorarea școlilor se dă câte 400 cor. la 5 despărțiminte: pe 1904 la despărțimintele: Sătmăr, Treiscaune, Panciova, Șimleu, Hațeg. Din acăsta sumă adunarea cercuală va vota ajutoare la comunele aviseate, avënd banii a se folosi exclusiv pentru scopuri școlare, — (în deosebi pentru mijloșe de învățământ).

5. Direcțiunii școlii industriale din loc se votéză 50 cor. pentru a procura cele necesare pentru instrucțiunea elevilor români.

6. Tribunalul din Cui respinge pe cei ce au atacat testamentul lui Ioan Petran, care a testat averea Asociațiunii.

7. Ioan Muntean (despărț. Ilia) Ioan Antal (desp. Deva) se declară membri ordinari. Asemenea Avram S. Pécuarariu, Ales. și Dr. George Măcelariu (desp. Mercurea), Nic. Tincu, Loja Zoltan, Vas. Popoviciu, Dr. Oct. Prosteanu, G. Nedelcu, Ant. Cojocar, Iosif Crăciun, (desp. Vërșet).

Sfințirea școlii din Țelna. Timpurile sunt grele pentru poporul nostru de la țără; pământul proporțional aduce puțin, contribuțiunile sunt mari și mari sunt și trebuințele zilnice. Cu atât mai vërtoș trebuie să apreciem jertfele acestui popor, aduse pe altariul culturai sale. Un atare rezultat de jertfă este și noul edificiu școlar din Țelna (tractul Alba-Iulia), a cărui sfințire s'a făcut în 1 Novembre prin protopresbiterul tractual, Ioan Teculescu, asistat de 10 preoți. La finea sfintei liturgii părintele protopresbiter a ținut poporului credincios o instructivă predică. A urmat apoi prânzul comun în școlă, la care primui toast a fost rostit de protopresbiterul tractual, care în cuvinte alese își aduce a minte de Escel. Sa, preabunul nostru arhiepiscop Ioan Metianu, aducëndu-L ca exemplu viu al zelului și abnegațiunei în îndeplinirea înaltei Sale chiamări, închină păharul pentru Escelența Sa cu dorința, ca să Țelna țină Dzeu mulți ani în mijlocul nostru, cu aceeași vigöre de până acum. Publicul acela-méză viu. Sëra s'a dat petrecere, cu declamațiuni, cântări, teatru și o disertatie a in-

vătătoriului Ioan Medrea „despre însemnătatea școlii“. Ca încheiere a scurtului meu raport amintesc, că la realizarea edificării școlii din Țelna, pe lângă preotul și învățătorul local, are bună parte de merite și primariul Ioan Medrea.

(Eu.)

Concert. Reuniunea română de musică din Sibiu va arangia Marți în 2/15 Decembre 1903 un concert în sala de la Gesellschaftshaus.

Programa specială în numărul proxim.

Concurs pentru lucrările interne la catedrală. Conform hotărării luată în ședința plenară de Luni a consistoriului arhidieceșan, se publică în numărul acesta concursese pentru ajustarea internă și pictarea catedralei. Concursese a se vedé pe pagina a patra.

Alegere de paroch în Armeni. Una dintră fruntașele comune din partea de peste Sëcaș a tractului Mercurea este comuna Armeni. În primăvara anului 1903 un element înfricoșat al naturei — focul — a mistuit averea mai multor familii, perđëndu-și chiar și parochul nostru de acolo viața în flacări. Prin acăsta tragică întâmplare parochia Armeni devenind vacantă, în 16 Novembre s'a făcut alegerea noului paroch, fiind ales concursentul Alexandru Frăncu, acum învățătoriu în Cetea (tractul Alba-Iulia). Actul alegerii a fost condus de protopresbiterul tractual Avram S. Pécuarariu.

Daruri de Crăciun — săracilor nostri. Despărțământul femeiesc întregitor al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, precum aflăm, a luat hotăräre, ca din darurile ce se adună pentru săracii nostri să imbrace în ajunul Crăciunului 8 învățacei meseriași, 4 băieți de școlă și 6 băiete. Aceștia vor fi provëzuți cu întrégă îmbrăcăminte. La listele, ce circulă pentru adunarea de daruri, se fac frumoșe contribuiuri din partea inimilor generöase. Patronul Reuniunii, I. P. S. Sa Domnul Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit a dăruit în scopul de sus 20 cor.

De la comitat. Pentru pregătirea obiectelor de pertractat în congregația extraordinară a comitatului Sibiu, carea se va ținé în 28 Decembre st. n., comitetul municipal permanent va ținé ședința Joi și Vineri (10 și 11 Decembre), la 3 ore p. m. în sala mică a palatului comitatens.

Rectificare. În numărul trecut al fôiei noastre s'a strecurat o eröre stilară în anunțul referitor la etalonul depunerilor spre fructificare la institutul „Brădetul“ din Orlat, întru cât 5% se solvesc particularilor cari declară, că își vor lăsa banii depuși cel puțin un an, ear' 4½% se solvesc particularilor fără declarație. Rectificăm erörea strecurată.

Mobilier tradițional român. Școlă specială din Câmpulung (Bucovina), — la care este angajat ca profesor de sculptură și compatriotul nostru Ioan Pîșlea — a cărui devisă este înviarea și propagarea mobilierului tradițional român bucovinean, a reușit bine în stăruința sa. După niște obiecte tradiționale străvechi, cari se găsesc încă sporadic la Români din munții carpațini, păstrate ca niște reliquii sfinte, s'a compus mobilierul unei odă complete, care reprezintă o adevărată artă națională. Nu numai unii Români fruntași, dar' și câțiva străini și-au comandat astfel de mobilier.

Notariu cercnal în Metes (pe Ampoiu, în comitatul Alba interioară), în lo-ul repositului notariu Ilie Dum-trean, a fost ales Luni (30 Novembre n.) concursentul Ioan Cismaș.

Pustiirea Balomirului. Incendiul din Balomir (cel de lângă Hațeg, nu cel de lângă Orăștie), despre care am dat știre în numărul anterior, a fost cu mult mai înfiorătoriu de cum puteau să spună puținele cuvinte ale telegramei. Comuna Balomir e total pustiiată, așa că numai patru case situate departe pe deal mai dau semn, că acolo au fost o comună. Tot ce aveau nenorociții ömei, li-a mistuit focul: case, clădiri economice, vite, oi, porci, nutreț, bucate, haine, au cădüt pradă flăcărilor, cari au luat victimă și șapte vieți de om. Vântul puternic, care bătea cu furie, a dus focul și în alte patru comune din împrejurime, cari încă au îndurat mari devastări: în Bretea au ars 15 case cu tóte clădirile economice și mulțime de animale; în Paroș au ars 7 case cu tóte clădirile economice și cu nutrețul și bucatele; în Nalați-Vad au ars 3 case, și în Demșuș 2 case cu tot ce era în jurul lor. — Pentru ajutorarea nenorociților s'a inciat o colecție publică.

Cărți și reviste.

„Momente din viața bisericescă a Românilor ortodoxi din Transilvania, din anii 1780—1787“, de Mateiu Voilean, asesor consistorial. Sibiu, tipariul tipografiei arhidieceșane. Prețul 80 fileri + 10 fileri post-port. Se pöte procura de la librăria arhidieceșană.

„Cântările funebreale“ pentru cor bărbătesc în 4 voci, de Dimitrie Cunțanu Broșura cuprinde pe 19 pagine următoarele cântări: 1. „Românime mult cercată“, Imn, la mormântul Marelui Andreiu, textul de Z. Boiu. 2. „Amin“, Troparele: „Cu duhurile dreptilor“ și „Tu ești Dumnezeu, carele te-ai pogorit în iad“. 3. Tóte răspunsurile la Ectenii. 4. „In veci pomenirea lui“. 5. „Cu adevărat deșertăciune sunt tóte“. 6. „Cu sfinții odihnește Christöse“. 7. „Veniți fraților să dăm mortului sărutarea cea mai de pe urmă“. 8. „Sfinte Dumnezeule“. 9. „Plâng și më tânguesc“. 10. „Aliluia“ și Tropariul: „Cela ce cu dâncul înțelepciunii“... la Părăstase. Aceste cântări, în broșuri legate se pot procura de la librăria arhidieceșană în Sibiu cu prețul de 2 coröne și 20 fil., plus porto postal nerecomandate 10 fil., recomandate 55 fil.

Indurați-Vë spre săracii nostri.

„Mila dată săracilor te curăță de păcate, își câștigă îndurare și viață vecinică“.

Inscripția pe icöna Maicei Domnului, ce atrină de-asupra lădiței cu crucerii săracilor, în localul „Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu“.

În conformitate cu hotărärele luată de subsemnatul „Despărțământ femeiesc întregitor al Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, format din femeile noastre, ce stau apröpe de clasa meseriașilor nostri și cu scop de a ajuta Reuniunea în facerile ei, închinat binelui obștesc, apelăm la inimile generöase și le rugăm să binevoiască a dăruii bani, vestminte și alimente, ce să se împartă în ajunul Nașterii Domnului întră săracii nostri (învățacei, școlari, bărbați și femei, scăpătați).

Ne găsim în prēja zilelor, în cari săracul ca și bogatul, caută să și încălzescă sufletul și corpul.

Cei pe cari Dumnezeu, povățuitoriu a tóte, V'a binecuvântat din blășugul său, dați puțință și celor lipaiți, ca cel puțin în zilele de bucurie a nașterii Mântuitoriuului nostru, să prémărescă pe Creatorul și făpturile sale.

Impărțirea darurilor se va face cu mare solemnitate sub binevoitoriuul protectorat al patroneselor despărțământului nostru, stimabilele dómne Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga și Elisaveta Bugarsky.

Darurile benevole se se trimittă la adresa „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Lacrimile vărsate de săracii nostri servesc drept cea mai înaltă răsplătă pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe bine plăcute și ömenilor și lui Dumnezeu.

Din ședința „Despărțământului femeiesc întregitor al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, ținută la 4 Novembre n. 1904.

Elisabeta Poponea
presidentă.

Ioan Apolzan
notariu.

Presidentul Reuniunii sodalilor:

Vic. Tordășianu
bărbat de încredere.

Posta redacțiunei.

Dlui P. P. în Zl. Nu traducem și nici nu vë stătuim să faceți acel lucru. Avem noi cărți de rugăciune conform învățăturilor bisericei noastre, procurați-ve de acestea.

Dlui I. M. Cu raport despre sfințirea școlii din Ț. te-a prevenit altul.

Teatrul orășenesc.

Luni (7 Dec.): „Der Hochtourist“, vödevil de Kraatz și Neal. În Sibiu acum prima dată.

Marți (8 Dec.): „Der Strom“, dramă de Max Halbe (a doua-öră).

Mercuri (9 Dec.): „Der Kellermeister“, operetă de C. Zeller (a doua-öră).

Nr. 11771—1903 Plen. [280] 1—3

Publicare de licitațiune.

Consistoriul archidiecesei române ortodoxe din Transilvania, prin această publică concurs cu termin până la 1 Martie 1904 — **pentru pictarea Iconostasului (catapitesmei) și a bisericii catedrale zidită în Sibiiu.**

Pentru lucrările de pictură internă ne stă la dispoziție suma de **80.000 corone.**

Iconele Iconostasului sunt a se picta în stil orientat-bizantin în ulei pe lemn de teiu, ear' pictura și decorațiunile pereților în Tempera și Cescintechnik, așa ca să corăspundă tuturor recerintelor de artă, legilor de perspectivă și ale anatomiei corpului.

Condițiile de licitare se pot vedea în cancelaria Consistoriului archidiece-san până la 1 Ianuarie 1904.

Sibiiu, 30 Novembre 1903.

Consistoriul archidiece-san.

Nr. 11771/1903 Plen. [281] 1—3

Publicare de licitațiune.

Consistoriul archidiecesei române ortodoxe din Transilvania, prin această publică concurs cu termin până la 1 Martie 1904, **pentru ajustarea internă a bisericii catedrale zidită în Sibiiu, anume pentru lucrările de sculptură în lemn a Iconostasului (Templa), Amvon, Scaun arhieresc etc.**

Pentru aceste lucrări ne stă la dispoziție o sumă de **50.000 corone.**

Condițiile de licitare se pot vedea în cancelaria Consistoriului archidiece-san până la 1 Ianuarie 1904.

Sibiiu, 30 Novembre 1903.

Consistoriul archidiece-san.

Nr. 11771/1903 Plen. [282] 1—3

Publicare de licitațiune.

Consistoriul archidiecesei române ortodoxe din Transilvania, prin această publică concurs cu termin până la 1 Martie 1904, **pentru procurarea candelabrelor pe seama bisericii catedrale zidită în Sibiiu.**

Pentru aceste obiecte ne stă la dispoziție o sumă de **20.000 cor.**

Condițiile de licitare se pot vedea în cancelaria Consistoriului archidiece-san până la 1 Ianuarie 1904.

Sibiiu, 30 Novembre 1903.

Consistoriul archidiece-san.

Pentru comuna **Ucea-de-jos** (comitatul Făgărașului) se caută un

cârcimar și boltaș

român, om harnic. Localitățile unde se va purta această negustorie sunt la cea mai bună poziție din comună. Detaluri dă primăria comunală. [274] 1

Cine voește să învețe

limba engleză

să-și comande următoarele două cărți:

Manual practic de limba engleză, de Marcel Schönkron subdirector al institutului „Stravolca” din Craiova. Prelucrat în conformitate cu noul program al învățământului secundar și cu o nouă pronunțare a cuvintelor engleze, apropiată limbii române, de Dim. Calligari-Valsamachi, profesor la liceul „Mihaiu Vităzului”. Preț 3 cor.

Dictionar englez-român, de D. Calligari-Valsamachi. (Nrii 204—215 din „Biblioteca pentru toți”). Preț 3 cor. 30 fil. Porto pentru ambele 20 fil.

Librăria archidiece-sană.

Redactor prov. Dr. George Proca.

Sz. 7046/903. polg. [279] 1—3

Hirdetmény.

Alolirott mint a nagyszabenyi kir. törvény-széknek f. évi november hó 23 án 6978 sz. a. kelt végzésével kiküldött eljáró bíró az 1893 évi január hó 3 án 356 J. M. sz. a. kiadott utasítás 61 §-a alapján ezennel közlé teszem, hogy Lámkerék község egész határára kiterjedő tagosítás iránti ügyben az előmunkálatok megkezdése, — jelesen

1. az érdekelt felek képviselőiténél rendezése,

2. a működő mérnök megválasztása,

3. a költség előirányzat elkészítése iránt tárgyalási határnapul 1903 év december hó 22-ik napját d. e. 8 órakor a lámkeréki községi irodába kitűzöm, melyre mind azok, a kik a tagosítás tárgya iránt tulajdoni czimen érdekelték azzal idéztetnek meg, hogy elmaradásuk a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogja.

Együttal azon birtok rendezési mérnökök a kik a működő mérnöki teendőket átvállalni szándékoznak felhivatnak a szerződési pontozatok előterjesztése mellett ajánlataikat a kitűzött határnapig alolirothoz vagy az érdekelt felekhez küldjék be.

Megemlítettik, hogy Lámkerék község határa mintegy 5500 részlettel bíró 1870 holdnyi terület nagysága.

A tárgyalásra a kultúr mérnöki hivatal képviselője meghivatik.

A hirdetésny megfelelően közzétetik és arrol érdekeltet értesítettnek.

Nagyszabeny, 1903. év november 28 án.

A kir. törvényszék polg. egyes bírāja.

Mihály

kir. törvényszéki bíró.

„CORVINEANA“

institut de credit și economii, Hunedóra.

[278] 1—1

CONCURS

Direcțiunea institutului de credit și economii „Corvineana” publică concurs pentru ocuparea postului de

practicant.

Salariu anual 720 cor.

Cel-ce dorește a reflecta pentru dobândirea acestui post are a documenta cum-că a absolvat școala comercială superiőră.

Rugările sunt a se adresa către direcțiunea institutului în Hunedóra (Vajdahunyad) până la 20 l. crt.

Cel-ce va fi ales va avea a se prezenta pentru ocuparea postului cu ziua de 1 Ianuarie 1904.

Direcțiunea.

Anunț.

La notariatul din comuna Poplaca (com. Szeben) află aplicare stabilă un **tinăr** versat în toate afacerile notariale, care este în stare a conduce și singur afacerile notariale.

Remunerație 30 cor. lunar și întregă întreținerea, afară de locuință și spălat.

Cei cu cursul administrativ vor fi preferiți. [275] 2—2

Ofertele sunt a se prevedea cu documente.

Poplaca, 2 Decembre 1903.

Georgiu Comșa

notariu.

Pentru domnii preoți!

De la Librăria archidiece-sană se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu părăși tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 foi.

Preț 6.60 cor., + porto postal 80 fil

A apărut:

Calendariul archidiece-san pe anul visect 1904.

Prețul unui exemplariu 40 fil., cu șematism 80 fil., porto postal 10 fil.

Librăria archidiece-sană, Sibiiu.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

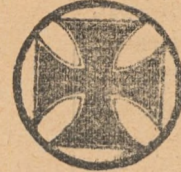
Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret!

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țuituri de ureche, bătăie de inimă, șgârçiri de inimă, asma, auzul greu, șgârçiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine póte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimité banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confundea cu aparatul „Volta” deóre-ce „Ciasul-Volta atát în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi

folosibil la copii și femei de constituție fórté

[2] 48 de 15 ani.

slabă.

Espeditie din centru și locul de vânđare pentru țéră și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

Farmacia „la ursul negru“

a lui Guido Fabritius

Sibiiu, piața-mică nr. 27

își recomandă bogatul seu **deposit de specialități medicale-farmacistice, bandage chem. curate, preparate dietetice de întărit pentru morboși și reconvalescenți, tot felul de obiecte de toaletă, instrumente chirurgice, cum și medicamente veterinare etc. etc.**

Espeditie postală în fie-care zi.

Școala de pictură religioasă-artistică

Jos. Hofrichter's Sohn

din Reichenau, bei Gablonz,

primește în întreprindere și esecută **altare noue, reparază picturi vechi, esecută la comandă icóne și tablouri în ulei pe pânză, tinichea sau table de aramă, pe lemn, aluminiu, etc., în dimensiunile recerute.**

Icóne pentru rapori cum și rapori întregi.

Pictézá portrete, fidel după fotografií bine reușite.

Deposit mare de lustre, de sticlă eiselatá, cum și de alamă.

Prețuri moderate și esecutare promptă.

La cerere se trimitt schițe și planuri. — Comandele se primesc și se pot face la Librăria archidiece-sană în Sibiiu. [219] 12—20